

Studii și cercetări de istoria artei

Seria teatru, muzică, cinematografie, tomul 29, 1982, găzduiește și de data aceasta câteva articole privind tezaurul moștenirii muzicale românești. Apare astfel Inventarul manuscriselor muzicale românești aflate la mănăstirea Sf. Pavel de la Muntele Athos, de Andrija Jakovljević însoțit de o Addenda semnată de Gh. Ciobanu cu o listă cuprinzând alte manuscrise muzicale vechi lucrate pe teritoriul Țărilor Române, care se găsesc în prezent la diverse mari biblioteci și muzee europene: un total de 49 de manuscrise muzicale, scrise de români pentru români, pe care s-ar cuveni să le avem la îndemână sub formă de microfilme, cum comentează Gheorghe Ciobanu.

Ileana Berlogea face o expunere captivantă prin însăși materia abordată, a alaiurilor medievale românești de sărbătoare, a ritualurilor în care coexistau forme primitive, dar foarte interesante, de teatru și muzică.

Elena Zottoviceanu semnează în aceeași revistă un studiu referitor la lucrările pentru pian ale lui

George Enescu. Autoarea dezvoltă teza, susținută cu argumente nuanțate, că imaginația creatoare a marelui muzician găsește în acest instrument rezerve ce sînt proprii, latente, fără virtuți de împrumut.

Viorel Faur are în numărul acesta câteva pagini despre mișcarea corală bihoreană la sfîrșitul secolului al XIX-lea, unde acest tip de activitate muzicală de masă e comentat ca un element important în stimularea sentimentului național și al solidarității românilor de peste munți, în deceniile precedînd Unirea.

Pe lângă aceste pagini de istoria muzicii, revista ne oferă la secțiunea „Cronica” o prezentare a manifestărilor dedicate lui George Enescu pe meridianele globului, cu ocazia centenarului (Viorel Cosma); tot în jurul centenarului Enescu, Hrisanta Petrescu ne prezintă volumul *Georges Enesco, muzicien complexe*, apărut la Editura Academiei; Constantin Stîhi Boos semnează o recenzie la volumul *Folclor muzical din județul Brăila* de Ghizela Sulișteanu și comentează volumul *Studii enesciene* de Romeo Ghircoiașiu; de asemenea semnează un articol intitulat *Balada sau cîntecul bătrînesc*.

Ioana IERONIM

De peste hotare

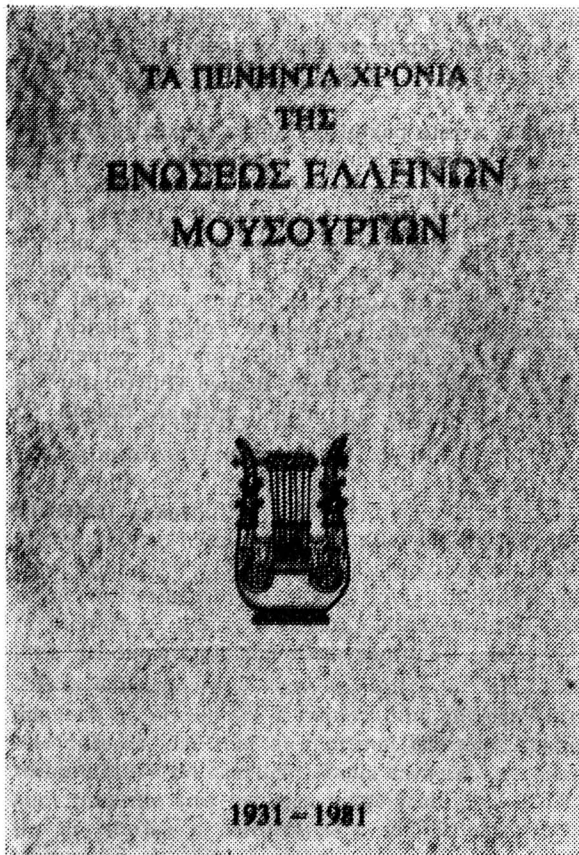
Apostolos Kostios—Cincizeci de ani de la înființarea Uniunii Muzicienilor Greci 1931—1981

Studiul muzicologului grec A. Kostios este, dincolo de un omagiu adus celor care prin zelul și efortul lor au contribuit la întemeierea și bunul mers al unei atît de importante instituții muzicale din peisajul cultural grecesc, o documentată, deși scurtă, istorie a Uniunii Muzicienilor Greci, care nu începe de fapt din momentul întemeierii ci cu mult mai înainte, după 1916, cînd, într-o perioadă de înnoiri importante în toate domeniile vieții sociale s-a născut ideea întemeierii Școlii Naționale Muzicale Neogrecești, în urma publicării unor studii despre muzica națională în revista „Noumas” și a unei intense acti-

vități: au loc importante spectacole la operă, pe afișele sălilor de concerte figurează tot mai mult numele unor tineri compozitori greci.

Structurat pe capitole, care poartă titluri semnificative, materialului lucrării oferă date interesante, care au fost extrase, așa cum precizează autorul în prefață, din arhiva Uniunii, din procesele verbale ale diverselor organisme ale acesteia, din corespondența unor personalități, completînd toate acestea cu informații obținute de la persoane particulare și din numeroase studii istorice. Capitolele lucrării sînt: Cincizeci de ani de viață și activitate, Primele încercări, Întemeierea, Perioada primilor cinci ani, Continuarea drumului, Activitatea (cu subcapitolele: 1. Încercări de îmbunătățire a situației economice a membrilor 2. Cereri pentru subvenționarea Uniunii de către stat 3. Manifestări artistice 4. Tipărirea lucrărilor — Imprimăriile 5. Alte activități 6. Personalități ale Uniunii Muzicienilor Greci) și un Epilog.

După prefața autorului este redat în facsimil documentul original care atestă fondarea Uniunii la 12 februarie 1931.

Autorul insistă asupra momentului istoric în care a luat naștere UMG, asupra greutăților obiective, de ordin social, moral, material pe care le-au întâmpinat întemeietorii acestei instituții. Adunarea de constituire a Uniunii s-a ținut în sala Conservatorului național. A fost ales un comitet care să întocmească statutul, iar la Adunarea Generală din 24 febr. 1931 a fost ales Consiliul Administrativ. Scopurile declarate ale acestei asociații profesionale erau: progresul creației muzicale grecești și apărarea intereselor materiale și morale ale membrilor Uniunii. Nu le-a fost deloc ușor conducătorilor Asociației să lupte cu greutățile inerente începutului și mai ales cu lipsa de încredere manifestată chiar de mulți dintre artiști. Perioada cea mai rodnică a fost aceea în care Uniunea a fost condusă de Manolis Kalomiris (ales ca președinte al acesteia în 1936). Sarcinile asociației erau multiple, pe de o parte ea lupta spre a obține o serie de drepturi firești pentru artiștii muzicieni (asistență medicală, diverse ajutoare sau plata drepturilor de autor), dar mai ales pentru promovarea creației muzicale grecești autentice, originale, pentru includerea ei în concertele care erau susținute în țară sau peste hotare ca și în repertoriul Conserva-

torului Național și al Operei grecești. Adept și promotor al unei creații muzicale naționale care să se bazeze pe muzica populară, idei pe care M. Kalomiris și alții le-au expus cu diverse prilejuri și în multe proclamații-program, președintele UMG împreună cu cei care o susțineau au luptat din răspuțeri pentru obținerea unor subvenții din partea statului, cu ajutorul cărora compozitorii și muzicienii să-și poată extinde și diversifica activitatea, să se poată ocupa și de instrucția muzicală, de promovarea noilor talente. La început Uniunea a fost susținută materialiceste de unii particulari, abia în 1954 statul începe să aloce anumite sume pentru susținerea acțiunilor inițiate de această instituție. Fondurile erau insuficiente, așa încât nu se puteau organiza nici concerte nici schimburi culturale cu alte țări. Abia când alocațiile au fost sporite s-au putut organiza toate acestea, a fost aranjată și o sală pentru concerte (1960); au început să se tipărească lucrările compozitorilor datorită subvențiilor primite de la Ministerul Educației și Ministerul Editurilor și Turismului. Activitatea aceasta este considerată ca foarte importantă de conducătorii Uniunii, pentru că ajută la răspândirea în rindul maselor largi a muzicii originale grecești și la menținerea legăturilor culturale cu țări din toată lumea ca: Statele Unite, Egipt, Iugoslavia, Bulgaria, Italia, România, Marea Britanie etc. Tot pentru promovarea creației muzicale grecești se instituie periodic diferite concursuri, dotate cu premii (unul dintre ele poartă numele lui M. Kalomiris). A fost tipărit un Album (Universal Edition) cu „Cîntece grecești pentru voce și pian“ scrise de diverși compozitori, din ce în ce mai multe lucrări muzicale grecești pot fi găsite în biblioteci și librării și nu numai tipărituri ci și discuri cu imprimări din cele mai diverse (muzică de cameră, simfonică, populară, ușoară etc.).

Din 1957 s-a înființat și Asociația Compozitorilor Greci (Syndemos Ellenon Syntheton) care urmărește aceleași scopuri ca și Uniunea; foarte mulți muzicieni fac parte din ambele asociații.

Spre finalul lucrării autorul îi prezintă pe cei mai de seamă conducători ai UMG care au avut o contribuție deosebită în promovarea idealului de creație muzicală neogreacă, insistând la fiecare asupra activității depuse. Aceștia sînt: M. Kalomiris, care a reușit să organizeze o orchestră „de stat“ (națională), a fost și director al Scenei Lirice grecești; Gh. Ghiorgiadios, director al programelor muzicale ale Radiodifuziunii grecești, A. Evangelatos, director al Radiodifuziunii, Gh. Sisilianos, S. Vasiliadis, M. Varvoglis, D. Mihailidis, A. Nezeritis, D. Lavrangas și mulți alții. Proiectele Uniunii pentru activitatea de viitor sînt deosebit de interesante, pe măsura ideilor promovate pînă acum de membrii cei mai de seamă ai acesteia: înființarea unei Academii sau a unui Centru al Muzicii Grecești care să cuprindă o Bibliotecă și o Arhivă cu lucrări de specialitate, se agită ideea scrierii unei Istorii a Muzicii Naționale.

Natalia TRANDAFIRESCU